

Масові відкриті онлайн-курси, MOOC (англ. Massive Open Online Course, MOOCs) — широкодоступні, публічні, дистанційні навчальні курси з застосуванням технологій дистанційного навчання, необмеженою інтерактивною участю користувачів та відкритим доступом до мережі *Інтернет*, одна з форм дистанційної освіти.

Розвиток онлайн-курсів почався з 2012, коли були вкладені значні інвестиції у проекти онлайн-курсів Coursera, Udacity та Udeму завдяки появі нового покоління Web 2.0, розширення його сервісів та мультилінгвістичності Інтернету.

У доповнення до традиційних матеріалів навчального курсу (зафільмовані відеолекції, текстові матеріали та набір домашніх завдань) більшість онлайн-курсів дозволяють використання інтерактивного форуму користувачів, обговорення у соціальних мережах, слугують обміну інформацією між спільнотами студентів і викладачів, а також уможливають прийом іспитів у режимі онлайн.

Масові відкриті онлайн-курси — одна із перспективних форм дистанційного навчання, яка активно розвивається у світі. Навчання розраховане на здобуття певних знань як особами, які не мають навичок дистанційного спілкування, так і досвідченими фахівцями. Може відбуватися засобами формального, неформального та інформального (неінституціолізованого) навчання. По завершенні навчання учні отримують сертифікати, дипломи тощо. Онлайн-курси вважають серйозним викликом традиційній системі очного (формального) навчання.

Переваги масових відкритих онлайн-курсів:

- отримання дистанційної освіти у будь-який час і в будь-якому місці;
- відсутність прив'язки до певних умов відвідування;
- якість освіти, оскільки програми розробляють викладачі кращих університетів світу;
- різноманіття курсів та матеріалів для підготовки, які відповідають отриманню бажаної компетенції з урахуванням поточних знань студента;

- стандартизація профілів курсів з урахуванням світового досвіду;
- часткова безоплатність курсів, що є дуже актуальним для сучасного динамічного світу.

Недоліки: відсутність єдиного механізму визнання результатів неформального та інформального навчання засобами MOOC-платформ у більшості країн світу (зокрема, і в Україні), оскільки не всі університети та роботодавці приймають сертифікати онлайн-курсів. Це потребує дослідження проблеми *валідації* результатів неформального й інформального навчання за онлайн-курсами та затвердження на законодавчому рівні держави.

Масові відкриті онлайн-курси, як правило, надаються закладами вищої освіти, переважно у партнерстві з постачальниками, які сприяють та організовують навчальний процес. Багато навчальних установ (Стенфордський, Гарвардський Колумбійський, Лондонський, Единбурзький, Оксфордський, Кембриджський університети, Масачусетський технологічний інститут, Колумбійський університет у Берклі, Федеральна політехнічна школа у Лозанні та інші) об'єднали свої зусилля, щоб зробити освіту доступнішою. На 2020 п'ятірку найпопулярніших онлайн-курсів у світі становлять Coursera (www.coursera.org), edX (www.edx.org), XuetangX (www.xuetangx.com), Udacity (www.udacity.com), Khan Academy (www.khanacademy.org). Відомі також навчальні онлайн-курси FutureLearn, edX, Canvas Network, MyEducationKey тощо.

В Україні масові відкриті онлайн-курси надають провайдери: Prometheus (<https://prometheus.org.ua/>), EdEra (www.ed-era.com/courses/), Agricultural Consulting (www.farming.org.ua), Органік (kurkul.com/spetsproekty/438-top-20-bezkoshtovnih-kursiv-dlya-fermeriv) тощо.

15.10.2014 було відкрито реєстрацію на перші чотири онлайн-курси проекту Прометеус (Prometheus), підготовлені викладачами трьох українських університетів: Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Києво-Могилянської академії.

Література

Invasion of the MOOCs: the Promises and Perils of Massive Open Online Courses / Ed. by St. Krause, Ch. Lowe. Anderson : Parlor Press, 2014. 254 p.

Mintz S. «The Future of MOOCs» // Inside Higher Ed. 2014. URL: <https://www.insidehighered.com/blogs/higher-ed-gamma/future-moocs>

Waks L. The Evolution and Evaluation of Massive Open Online Courses: MOOCs in Motion. New York : Palgrave Macmillan, 2016. 136 p.

MOOCs Now: Everything You Need to Know to Design, Set Up, and Run a Massive Open Online Course / Ed. by S. Alman, J. Jumba. Santa Barbara : Libraries Unlimited, 2017. 130 p.

Queirós R. Emerging Trends, Techniques, and tools for Massive Open Online Course (MOOC) Management. Hershey : IGI Global, 2018. 348 p.

Аніщенко О. В., Прийма С. М., Строкань О. В. Визнання результатів неформального й інформального навчання: минуле й сьогодення // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2019. Вип. 2 (16). С. 11–26.

Massive Open Online Courses (MOOCs) (офіційний сайт). URL: www.mooc.org

А Я. Гладун